

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Inquisitorum Iurisdictio quas personas

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

AN Inquisitores habeant iurisdictionem Legatus Papae?

Et in Regulares Regularis Prælati?

Saltem in delictis commissis extra officium?

AN Inquisitor Generalis possit alios ab officio remove, aut transferre. Et quæ de causa?

38. Docet Sanctarellus c. 40. dub. 5. num. 31. olim legatum Summi Pontificis habuisse iurisdictionem in Inquisitores, ut patet ex constit. Urbani IV. hodie vero sine speciali facultate Pontificis, vel supremæ Inquisitionis Romæ non solet legatos Pontificis se ingerere, *part. 4. tract. 8. ref. 27.*

40. Inquisitores Regulares, delinquentes in officio Inquisitionis, non posse puniri à suis Prælati, sed à Cardinalibus Universalis Inquisitionis & in Hispania à Generali Inquisitore, certum est: quia exempti sunt quoad hæc à Prælati Regularibus. Ita Roias *de har. part. 2. n. 418.* & alii. Sed nec si deliquerint extra officium possunt suis Prælati poenam dare, quæ aliquo modo retardare possit officium: sed solum in talibus Superioribus Regulares sumere possunt in formationes, & transmittere ad supremum Tribunal. Aliàs daretur vis impediendi indirectè Officium S. Inquisitionis, Ita Castus *1. tract. 4. disp. 8. punct. 12. §. 2. n. 23 part. 4. tr. 8. ref. 53.*

41. Videtur docere Molina *disp. 28 num. 7.* quod Inquisitor Generalis possit ad libitum alios Inquisitores ab officio remove, & à loco ad locum transferre. Sed contrarium tenendum est cum Castro, *ubi supr. num. 23.* nisi interveniat iusta causa. Quæ quoad removendum potest esse triplex. Prima, si non haberent debitas conditiones. Secunda, si superveniente infirmitate, ad officium inhabiles fierent Tertia, si in exercendo officio dolosè deliquissent. Quoad translationem etiam triplex. Prima, quando unus Inquisitor admodum aptus, effectus constitutus in loco non tantam aptitudinem requirente, quantam requirit alter. Secunda, quando contra ipsum suscitata essent rixæ & odia capitalia ex eo quod processerit contra nobiles & insignes personas, unde imminet scandalum. Tertia, quando non bene se haberet cum Principibus. Sed in his duobus casibus posterioribus, si hæc contra Inquisitorem suscitata sint sine iusta causa, ad meliorem locum transmitti debet, ne puniatur, ubi meretur. Ita Zanardus,

p. 2. c. 6. quest. 9. & 19. & alii, p. 4. tr. 8. ref. 34.

42. Inquisitores in remittendis & temperandis poenis habent majorem potestatem, quam alii iudices, ex cap. *ne commissi de heret. in 6.* Unde Cartharius *in pract. interrogat. reos. lib. 2. c. 1. numer. 27.* docet, posset eos licitè reo impunitatem promittere, si verum fateatur. Vide *num. 200.*

43. Inquisitores non possunt permittere, quod laici in causis fidei cum iudicibus assistant. Ex permissione tamen Pontificis possunt: non quidem ut votum habeant decisivum, sed ut solummodo videant, rectè contra hæreticum agi. Ita Zanardus *part. 1. præc. 1. c. 6. quest. 29.* Et hoc pacto existimo procedere consuetudinem Veneris introducere possint. Etiam, quod cum Inquisitore assistat unus ex Senatoribus, ut testatur Thuanus *lib. 4. hist. ann. 1549. part. 4. tractat. 8. re solut. 105.*

INQUISITORVM IURISDICTIONE in quas personas.

44. Inquisitores, sicut & omnes Ecclesiastici iudices, non cognoscunt nisi Christianos Baptizatos, ut constat ex Tridentino *sess. 14. cap. 2.* sive hæreticum punire velint, sive Iudaismum, aut Paganismum, I à DD. communiter. Excipit tamen aliquos casus, de quibus infra *numer. 103.* in quibus Inquisitores procedere possunt contra Iudæos, & alios cuiuscumque sectæ. *par. 4. tr. 8. ref. 78.*

45. Si verò aliquis sit Baptizatus invalidè ex defectu formæ, materiæ, aut intentionis, Sanctarellus *de heret. cap. 1. dub. 2. num. 6.* & alii docent, non subiacere iurisdictioni Inquisitorum, quia non est membrum Ecclesiæ, & debet rebaptizari. Sed Simanca *tit. 31. numer. 5.* & alii dicunt, si se baptizatum reputat, subiacere: nam Baptizatus fuit Baptismo flaminis: & in hac re plus valet opinio, quam veritas. Idem docet Sayrus *lib. 3.*

6. 4. n. 11.

lib. 3. c. 4. num. 11. in casu, quo reus habuerit intentionem suscipiendi Baptismum, vel communiter reputetur ut Baptizatus, ut semper contingit. Et Palauus, tom. 1. tract. 4. disp. 8. punct. 6. §. 6. num. 3. testatur hunc casum anno 1619. Cefaraughstæ accidisse. Varios etiam casus distinguunt Ricciullus de iur. pers. lib. 3. c. 6. & Cante-
ra qq. crim. cap. 1. de har. n. 5. part. 4. tract. 8. resolut. 78.

Quid si dubitetur de susceptione Baptismi?

46. In dubio autem de susceptione ipsa Baptismi, sic distinguit Cante-
ra. Aut reus natus, & conversatus est inter Christianos, & tunc præsumitur baptizatus: aut natus, & conversatus inter infideles, & non præsumitur baptizatus: aut natus inter Christianos, & conversatus cum infidelibus: & tunc, si captus fuit infans, licet præsumatur baptizatus, non potest ab Inquisitoribus puniri: si vero captus fuisset post annos discretio-
nis, posset, part. 4. tract. 8. ref. 115.

Non in Pa-
pam.

47. Cæterum ex baptizatis Inquisi-
tores in primis non possunt procedere contra Papam in hæresi deprehensum, ut dicemus verb. Paps. num. 5.

Nuncios, &
Officiales Se-
dis Apostoli-
cæ.

48. Deinde non possunt procedere contra Nuncios, & Officiales Sedis Apostolicæ. Ita Zanardus part. 2. cap. 6. qu. 21. Officiales Sedis Apostolicæ secun-
dum Molinam de iur. tract. 5. disp. 28. nu. 10 illi sunt, qui nomine Sedis Apostoli-
cæ ad negotium ipsius Sedis pertineus delegantur. Non illi, qui ab eadem quo-
tidie mittuntur ad causas particulares inter alios iudicandas ac dirimendas.
part. 4. tract. 8. resolut. 24.

Episcopos
etiam non
consecratos.

50. Tertio non possunt procedere con-
tra Episcopos (Nec eos ex quavis cau-
sa excommunicare, sicut nec Episco-
pus Inquisitores secundum Megal. in 3.
par. lib. 1. c. 3. quæst. 2. num. 43. licet Can-
tera 2.1. de har. num. 65. contrariam pra-
xim adducat part. 5. tract. 9. ref. 51.) Idque
procedere ait A. ugnas de confess. solit. qu. 32. num. 7. & 11. etiam in titularibus, & in
electis, & nondum consecratis. Quod
si Episcopus de hæresi suspectus,
esset de fuga, vel quid moliretur
in manifestum fidei detrimentum, capi
posset, & custodiri, donec Summus Pon-
tiffex.

Dianna. Summa.

quis consulatur. Ita Zanardus qu. 22. In
aliis casibus Inquisitores recipere pos-
sunt dicta testium, & processum ad Pon-
tificem mittere cum cautelis de qui-
bus Pegna part. 3. comm. 76. Ita Suarez
de fide disp. 20. sect. 4. numer. 25. contra
Gloss. in c. Inquisitores v. Apostolica. ibi,
Monachum, & Archidiaconum p. 4. titul.
8. ref. 21.

Aut in aliis
Inquisitores.

51. Hoc ipsum facere potest Episco-
pus contra Inquisitorem suspectum de
hæresi, imò, si crimen esset notorium,
aut ille Inquisitoris officium dimisisset,
Episcopus posset contra illum absolute
procedere. Sed in primo casu adhibendo
cautelam, ne scandalum orietur. Ita
Roias singul. 109. p. 4. tr. 8. ref. 25.

52. Tandem unus Inquisitor non po-
test procedere contra alium Inquisito-
rem; quia par in parem non habet iuris-
dictionem. Ita Zecchius tom. 1. de har.
c. 11. num. 13. & alii communiter, part. 4.
tract. 8. ref. 25. Ex quibus patet, minus
procedere posse contra Cardinales.

53. Contra alios procedere possunt,
etiam si sint Mag. Stratus, & vel Religiosi
exempti. Et, quamvis Pius V. in consti-
tutione aeterni limitationem posuerit,
dummodo à suis superioribus præventi
non fuerint, hodie tamen constat Con-
stitutio Pauli V. interdicens Prælati-
bus Regularibus de causis hæredicibus
suorum subditorum cognoscere, eos-
que punire. Ita Sanctarellus de har. c. 40.
dub. 3. num. 2; part. 4. tract. 8. ref. 23. §. No-
tandum.

Maximè au-
tem procedere
possunt con-
tra Magi-
stratus, Reli-
giosos.

54. Sed quid de Generalibus Ordi-
num; Hieronymus, & Emanuel Rodri-
quez, ille comp. ref. 79. num. 1. hic qq. reg.
tom. 2. quæst. 81. art. 1. putant, esse, sic-
ut Episcopi, immediate Apostolicæ
Sedi subjectos; sed merito contrarium
docet Freytas add. ad Acug. quæst. 12.
num. 20. quia in cap. Inquisitores, excipi-
untur solum Episcopi: unde extendi non
debet ad Generales ordinum, ex regula
l. si quidem §. fin. ff. de pona le. at. At,
quamvis hoc verum sit, non debent In-
quisitores contra illos procedere, incon-
sulto Supremo Inquisitionis Senatu,
ut bene observat Zanardus part. 2. c. 6.

Etiam Ge-
nerales.

Iust. 23. Ex hoc tamen non sequitur, Generales communicare in privilegio Episcoporum p. 4. tr. 8. res. 23.

Et in defunctos de hæresi coi. victos.

55. Et tandem procedere possunt contra defunctos hæreticos, dummodo de hæresi convincantur, citatis hæredibus, &c. Vide verb. *Hæreticorum*, num. 24.

INQUISITORVM IVRISDICTIONE,
in qua delicta.

Inquisitores puniunt hæreticos.

56. **D**elicta ad Tribunal Sacræ Inquisitionis pertinentia sunt quæ sequuntur. Primum, & Principale est hæresis. Deinde omnia hæresim sapientia, de quibus mox suo ordine. Adverte autem, quod, dum Inquisitores cognoscunt de hæresi, possunt etiam cognoscere de connexis, & incidentibus, qualia sunt, quæ tradit Pegna p. 3. comm. 30. Et ratio desumitur ex l. nulli c. de iudiciis: Nam, cui conceditur causa principalis, conceditur quoque connexa incidentia, & emergentia ex illa. Ita Menochius de arbitr. lib. 1. quest. 45. num. 9. Notat tamen Decianus lib. 5. cap. 23. null. 13. quod, cum Inquisitores habeant jurisdictionem limitatam, non possunt cognoscere de emergentibus, & dependentibus, quæ hæresim immediate non tangerent. parte 4. tract. 8. resolutione 70.

Et proferentes propositiones erroneas. Temerarias Scandalosas. Piarum aurium offensivas. Et similes.

57. Nomine hæreticorum non solum veniunt hoc loco proferentes propositiones hæreticas, sed etiam erroneas, temerarias, scandalosas, piarum aurium offensivas, & alias huiusmodi, quarum multos gradus enumerant, & declarat Joannes de la Cruz part. 1. pract. 1. art. 1. concl. 3. & alii. Ratio est praxis Ecclesiæ tales propositiones damnantis. Multas enim huiusmodi damnavit Concilium Constantiense in Viclepho & Pius V. nec non Gregorius XIII. in Michaeli Bay. p. 3. tract. 8. res. 34.

Vide hic multa exempla.

58. Quapropter procedere possunt contradicentes, Confessos Religiosis ab Episcopo approbatis, teneri iterum eadem pecca-

ta Parocho confiteri, ut adimpleant præceptum Innocentii III. in cap. omnis utriusque sexus. quæ fuit opinio Hostiensis, & aliorum apud Adrianum in 4. quest. 5. de Confessione. Et ratio est; quia talis propositio sapit hæresim. Unde Joannes de Poliacco, illam pertinaciter defendens, vocatus Romam, compulsus est à Joanne XXII. palinodiam canere. Idem merito Sixtus IV. commisit Inquisitoribus hoc delictum punire, ut advertit idem de la Cruz in statu Relig. lib. 2. c. 6. dub. 1. concl. 3. & alii p. 4. tract. 8. res. 102.

59. Prædicantes autem opinionem Sotti in 4. dist. 19. quest. 3. art. 2. quod Anima in Purgatorio non detineatur ultra decem aut viginti annos. secundum Henriquez lib. 7. cap. 16. num. 4. cognosci etiam possunt ab Inquisitoribus; quia talis opinio est temeraria, utpote contra morem Ecclesiæ, celebrantis anniversaria, & Missas ultra 20. annos. Apud quem Concionator quidam compulsus est à S. Inquisitionis Senatu talem sententiam retractare. Sed Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 46. sect. 4. nu. 6. putat, talem sententiam non esse dignam censura, sed solum esse incertam, & voluntariam. parte 4. tractat. 8. res. 101.

60. Confessarium, qui diceret poenitentis: Non possum te absolvere, nisi reveles complicem, docet Medina in sum. lib. 2. cap. 4. S. 1. esse denunciandum ut hæreticum, & ut talem ab Inquisitore puniendum. Sed Villalobos summ. tom. 1. tract. 9. disp. 38. num. 9. negativam sententiam tenet: quia dicere non possum, multoties incidit cum nolo. Eandem sententiam tenet Coriolanus de cas. reser. part. 1. sect. 3. art. 2. num. 3. Et ratio est quia quamvis sic hæretis dicere quod liceat proximum intamare; dubium tamen est, an revelare complicem in Confessione, sit illum infamare. p. 5. tr. 8. res. 9.

61. Adverte hic cum Zanardo tom. 2. pract. 1. cap. 6. qu. 44. quod quamvis Tridentinum sæpe dicat, Episcopos contra propositiones temerarias, & cæteras huiusmodi debere procedere; non tamen propterea derogat potestatem Inquisitorum in hoc casu, quia Delegatus